



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bedrijventerrein Trekkersveld IV gemeente Zeewolde

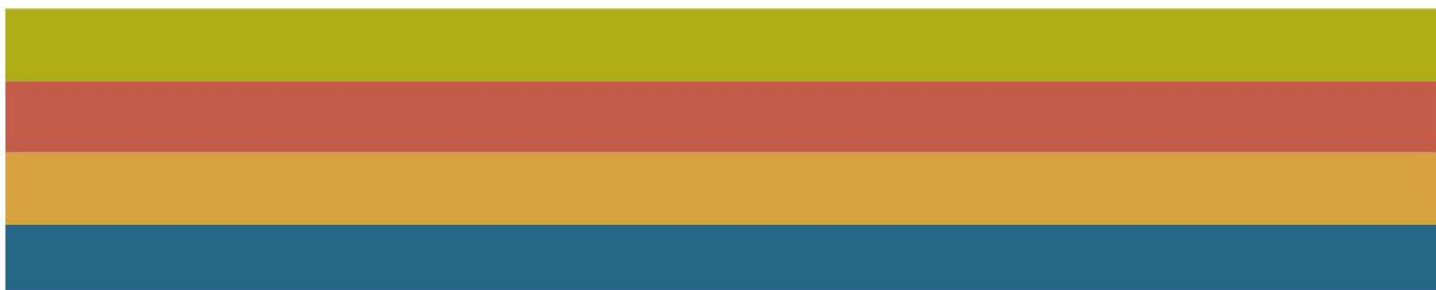
Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling
daarop

24 augustus 2021 / projectnummer: 3471



35 JAAR

onafhankelijk en deskundig advies



1 Advies over het MER en de aanvulling in het kort

Polder Networks B.V. wil bij Zeewolde op een terrein van 166 hectare een groot datacenter bouwen en gebruiken. De gemeente Zeewolde wil aangrenzend aan het datacenter 35 hectare beschikbaar maken voor andere bedrijven. Het nieuw in te richten bedrijventerrein (in totaal 201 hectare) wordt 'Trekkersveld IV' genoemd.

De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde verlenen de vergunningen die nodig zijn voor de komst van het datacenter en het bedrijventerrein. Voordat ze hierover besluiten zijn de mogelijke gevolgen voor de omgeving onderzocht in een milieueffectrapport (MER)¹. Naar aanleiding van een eerder advies van de Commissie is een aanvulling op het MER² opgesteld. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER en de aanvulling tezamen.

Wat blijkt uit het MER en de aanvulling?

In het MER is gekeken naar de effecten van zowel het bedrijventerrein als het datacenter tijdens de bouwperiode en de periode daarna. Het datacenter krijgt de meeste aandacht en er worden opties met elkaar vergeleken die gaan over de inrichting en bereikbaarheid ervan. Het betreft mogelijke toegangswegen, de aansluiting op het bestaande energienetwerk, het gebruik van koelwater en een variant waarbij energie op eigen terrein wordt opgewekt. De aanvulling beschrijft per hoofdstuk systematisch de eerdere adviezen van de Commissie³ voor de verschillende onderdelen van het MER.

Wat is het advies van de Commissie?

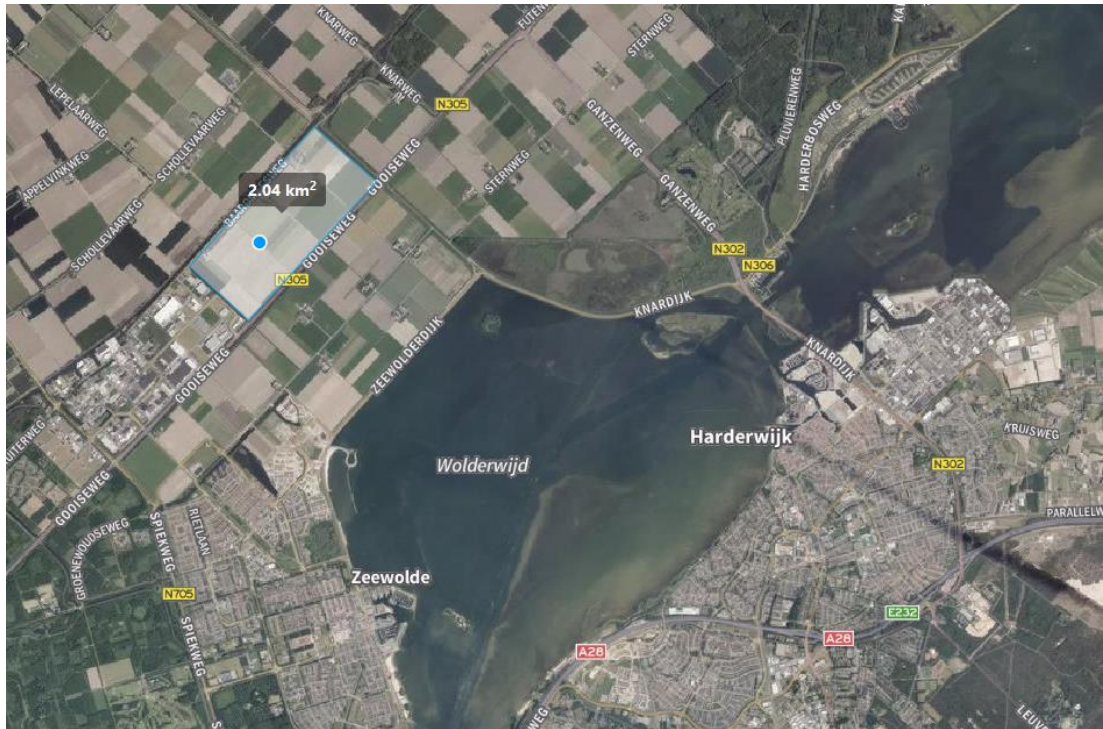
De Commissie is van oordeel dat het MER en de aanvulling tezamen op vrijwel alle punten de milieueffecten voldoende beschrijven. Desondanks signaleert de Commissie bij de toetsing van het MER en de aanvulling één tekortkoming. **De Commissie adviseert om de gevolgen van extra vervoersbewegingen op het Natura 2000-gebied Veluwe te onderzoeken.** Zij acht deze informatie essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over de komst van het datacenter.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

¹ MER Trekkersveld IV, deel A en deel B, Arcadis, 15-02-2021.

² Aanvulling MER Trekkersveld IV, Arcadis, 30-06-2021.

³ Voorlopig toetsingsadvies Commissie m.e.r., 29-04-2021: <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3471>.



Figuur 1. Lichtblauw omcirkeld de ligging van Trektersveld IV (bron: PDOK.nl 2019).

Aanleiding MER

Polder Networks B.V. wil een groot datacenter bouwen bij Zeewolde. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeewolde wil daarnaast een regulier bedrijventerrein ontwikkelen. Voor de totale ontwikkeling zijn een nieuw bestemmingsplan en een ontgrondingsvergunning nodig. Voor het bestemmingsplan is de gemeenteraad van Zeewolde het bevoegd gezag en voor de ontgrondingsvergunning zijn dit Gedeputeerde Staten van Flevoland. Het betreft een gecombineerd plan/project-MER, waarvoor de gemeente Zeewolde optreedt als het coördinerend bevoegd gezag.

Rol van de Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie is bij wet ingesteld, onafhankelijk en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. De bevoegde gezagen – in dit geval de gemeenteraad van Zeewolde en Gedeputeerde Staten van Flevoland – besluiten over de wijziging van het bestemmingsplan en de benodigde ontgrondingen.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken, die bij het advies zijn gebruikt, zijn te vinden door nummer [3471](#) in te vullen in het zoekvak op www.commissiemer.nl.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft zij voor het thema natuur een advies voor de op te stellen aanvulling. Dit advies is opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Zeewolde.

In dit advies wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Natuur

Onderzoek stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Veluwe door verkeer

In de aanvulling op het MER is, in afwijking van eerdere adviezen van de Commissie, niet onderzocht wat de gevolgen op het Natura 2000-gebied Veluwe zijn van verkeer in de (lange) aanlegfase⁴. Het benodigde bouwverkeer is aanmerkelijk⁵ en in het MER dienen de mogelijke gevolgen hiervan voor natuurgebieden onderzocht te worden.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de gevolgen van de extra verkeersbewegingen op het Natura 2000-gebied Veluwe te onderzoeken. Beschouw daarbij de autosnelwegen in dit gebied (zoals de A1 en A28).

Op 1 juli 2021 zijn artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming (Wnb) en artikel 2.5 Besluit natuurbescherming in werking getreden. Hierin wordt bepaald dat de stikstofeffecten uit de bouwfase niet betrokken hoeven te worden bij het besluit over een natuurvergunning.⁶ De Commissie benadrukt dat deze wetswijzing geen betrekking heeft op de (noodzakelijke) inhoud van een MER en evenmin op de besluitvorming over bestemmingsplannen.⁷

Aanbevelingen voor externe werking, hoogspanningsverbinding

Daarnaast geeft de Commissie twee aanbevelingen die de besluitvorming ten goede komen:

- Uit de aanvulling blijkt dat in de Veluwerandmeren door externe werking foerageergebied verdwijnt van vogelsoorten, die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied.⁸ De Commissie beveelt aan om de gevolgen van het plan voor de draagkracht van het beschikbare foerageergebied te onderzoeken.
- De Commissie waarschuwt voor de aanleg van bovengrondse hoogspanningsmasten en -leidingen vanwege mogelijke sterfte (met name 's nachts) en barrièrewerking voor vogels en vleermuizen. Met het oog op eventuele additionele sterfte (ook na mitigatie) beveelt ze aan om minimaal een monitoring- en mitigatieplan op te stellen voorafgaand

⁴ De effecten op de Veluwe vanuit het plangebied zijn wel beschreven, maar niet vanuit de belangrijkste aan- en afvoerwegen op en langs het Natura 2000-gebied.

⁵ Uit pagina 8 van de memo 'Uitgangspunten Aeries-berekeningen Trekkersveld IV en datacampus Tulip' van 15 juni 2021 blijken er op een doordeweekse dag gemiddeld ruim 1.700 motorvoertuigbewegingen te zijn.

⁶ Hieronder vallen de stikstofeffecten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk en de stikstofeffecten van het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende verkeersbewegingen.

⁷ Artikel 2.7 Wnb is ongewijzigd. Dit betekent dat bij vaststelling van een plan de wetenschappelijke zekerheid moet bestaan dat geen significante gevolgen optreden voor een Natura 2000-gebied. Als dit niet uitgesloten kan worden, moet een Passende beoordeling opgesteld worden (2.8 Wnb).

⁸ Kleine Zwaan, Smient en andere herbivore watervogels. Hierbij is van belang dat de Smient 's nachts voedsel zoekt en overdag rust op de Randmeren.

aan de vergunningverlening. Als voor de ondergrondse variant wordt gekozen, dan is deze aanbeveling niet van toepassing.

2.2 Landschap en cultuurhistorie

Landschappelijk ingepaste variant met maximale elektriciteitsopwekking

De Commissie adviseerde eerder om een variant te ontwikkelen waarbij zoveel mogelijk elektriciteit wordt opgewekt op het terrein van het datacenter. En om het datacenter (met zonnepanelen) in het landschap in te passen, door rondom de gehele kavel een bomenrand te plaatsen. Uit de aanvulling op het MER blijkt dat er veel potentie is voor het opwekken van energie op het terrein van het datacenter. Het plaatsen van zonnepanelen op daken, gevels, boven de parkeerplaatsen, langs waterlopen en in de open ruimte resulteert in een jaarlijkse potentiële energieopbrengst van 70.000 MWh.

In de aanvulling op het MER wordt gesteld dat deze 70.000 MWh vijf procent vormt van de totale energievraag van het datacenter en daarmee een beperkte hoeveelheid is. De Commissie vindt 'beperkt' erg subjectief en wijst erop dat de energieopbrengst vergelijkbaar is met het verbruik van 20.000 huishoudens, oftewel een gemeente die ongeveer twee keer zo groot is als Zeewolde.

Het valt de Commissie op dat, in tegenstelling tot de genoemde randvoorwaarde, ook twee stroken buiten het groene kader in beschouwing zijn genomen. Het betreft de stroken langs de Knardijk en tussen de N305 en het groene kader rond de campus. Logischerwijs heeft de plaatsing van zonnepanelen in deze twee stroken een negatief effect op de landschappelijke kernwaarden. Dit werkt ook door in de totaalscore voor landschap, die dan negatiever wordt.

Openheid wordt niet aangetast

Uit de aanvulling blijkt deze variant een negatief effect te hebben op het aspect 'openheid'. Dit is in de ogen van de Commissie niet terecht. Trekkersveld IV wordt namelijk onderdeel van de gehele 'strip' met bedrijventerreinen tussen de N305 en de Hoge Vaart. Het behoud van openheid van deze strip met bedrijventerreinen is binnen de landschapsstructuur van zuidelijk Flevoland geen doelstelling. Op den duur wordt de strip immers geheel bebouwd. Daarom is de Commissie van mening dat door het hanteren van 'openheid' als doelstelling binnen Trekkersveld IV de landschappelijke effectbeoordeling van zonnenvelden ten onrechte te negatief uitvalt. Ze beveelt aan om de effectbeoordeling aan te passen.

Hoge Vaart als cultuurhistorische en landschappelijke kernkwaliteit

Uit het MER en de aanvulling blijkt dat de Hoge Vaart een cultuurhistorische en landschappelijke kernkwaliteit van Flevoland is. Door de wijze waarop de rand van Trekkersveld IV langs de Hoge Vaart wordt ingericht, wordt deze kernkwaliteit negatief beïnvloed. Met name de nieuwe parallelweg, de (mogelijke) onderbreking van de bomenrijen door de hoogspanningsverbinding en de oriëntatie van de bebouwing op het bedrijventerrein dragen bij aan dit negatieve effect.

De Commissie beveelt aan om vanwege het grote landschappelijke belang van de Hoge Vaart voor geheel Flevoland deze negatieve effecten te mitigeren. Hou bijvoorbeeld voor het bedrijventerrein Trekkersveld IV een bredere groenzone aan (breder dan de maat van 10

meter uit het bestemmingsplan) tussen de toegestane rooilijn van de bebouwing en de rand van het bedrijventerrein.

2.3 Restwarmte

In de aanvulling is meer inzicht geboden in het hergebruik van restwarmte. Nader onderzoek, de te kiezen bronnenstrategie voor Zeewolde en Harderwijk en een onderzoek naar de financiële haalbaarheid zullen uiteindelijk moeten bepalen of er restwarmte gebruikt gaat worden. De Commissie beveelt aan om de plannen voor het datacenter te betrekken bij het opstellen van de Transitievisie Warmte⁹ van Zeewolde en Harderwijk.

2.4 Benut de maximale potentie van elektriciteitsopwekking

Uit de aanvulling van het MER blijkt dat op het terrein van het datacenter maximaal 70.000 MWh per jaar opgewekt kan worden. Desondanks is beschreven dat er een ambitie is voor het plaatsen van een installatie voor zonne-energie van 10 MW. Dit is 12,9% van de maximaal berekende capaciteit.

De Commissie beveelt aan om binnen de ruimtelijke inpassingsregels zoveel mogelijk duurzame elektriciteit op te wekken op het terrein van het datacenter. Benut alle beschikbare ruimte, zodat ook minder wordt afgewenteld naar andere locaties voor de opwekking van duurzame elektriciteit. De Commissie refereert in dit kader aan de drie principes van de Nationale Omgevingsvisie: 'combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies', 'kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal' en 'voorkom afwenteling'. Bovendien draagt het duurzaam opwekken van meer eigen energie bij aan de ontwikkeling van draagvlak in de omgeving én sluit het goed aan bij het speerpunt 'streven naar energieneutraliteit' van de gemeente Zeewolde¹⁰.

⁹ Elke gemeente moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen. Met deze Transitievisie maken gemeenten het tijdspad inzichtelijk: wanneer kunnen welke wijken of buurten van het aardgas worden afgekoppeld. Voor de wijken of buurten die voor 2030 gepland staan, maakt de gemeente ook al de mogelijke warmte-alternatieven bekend.

¹⁰ Zoals staat beschreven in de Ontwerp Omgevingsvisie.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. Matthijs Beke

ir. Yttje Feddes

ing. Ben Peters

ing. Rob Vogel

ir. Paul van Vugt

Wouter Berendsen MSc (secretaris)

ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan en ontgrondingsvergunning.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C 16.1, "De ontginning [...] van steengroeven of dagbouwmijnen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem [...]".

Bevoegd gezag besluiten

De gemeenteraad van Zeewolde is het bevoegd gezag voor het bestemmingsplan en Gedeputeerde Staten van Flevoland voor de ontgrondingsvergunning. De gemeente Zeewolde coördineert de m.e.r.-procedure.

Initiatiefnemer besluiten

Het college van burgemeester en wethouders is initiatiefnemer van het bedrijventerrein en Polder Networks B.V. van het datacenter.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3471](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

